

R O M Â N I A
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA PENALĂ

Decizia nr. 708/RC

Dosar nr. 2259/117/2019

Sedința publică din data de 13 noiembrie 2024

Completul constituit din:

Președinte – Ana Hermina Iancu

Judecător – Elena Barbu

Judecător – Mihail Udroi

Magistrat asistent – Viorel-Valentin Sîrbu

Grefier – Adelina-Daniela Alexandru

Ministerul Public – Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism a fost reprezentat de procuror Alexandra Șandru.

Pe rol se află soluționarea cauzei penale având ca obiect recursul în casație formulat de **Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Teritorială Cluj** împotriva deciziei penale nr. 901/A din data de 29 mai 2024 pronunțată de Curtea de Apel Cluj – Secția penală și de minori, în dosarul nr. 2259/117/2019.

La apelul nominal, făcut în ședință publică, a lipsit intimatul-inculpat Păcurar Matei, fiind reprezentat de apărător ales, avocat Marin Cătălin, în substituție pentru apărătorul ales, avocat Gheorghiță Mateuș, și de apărător desemnat din oficiu, avocat Faier Dumitra.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către magistratul-asistent, după care;

Înalta Curte a constatat încetată delegația apărătorului desemnat din oficiu pentru intimatul-inculpat Păcurar Matei, ca urmare a prezenței apărătorului ales, în cauză urmând să se facă aplicarea protocolului încheiat între UNBR și Ministerul Justiției privind stabilirea onorariilor pentru furnizarea serviciilor pentru asistență judiciară în materie penală.

Nefiind cereri prealabile de formulat ori excepții de invocat, Înalta Curte a constatat cauza în stare de judecată și a acordat cuvântul în debateri.

Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, a arătat că recursul în casație a fost detaliat prin motivele de recurs ale Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Teritorială Cluj.

De asemenea, a învederat că recursul în casație este întemeiat pe cazul prevăzut de art. 438 pct. 8 din Codul de procedură penală, întrucât în mod greșit s-a dispus încetarea procesului penal cu privire la acuzațiile aduse intimatului-inculpat, în contextul în care s-a dat eficiență dispozițiilor art. 16 lit. h) din

Codul de procedură penală și art. 14 din Legea nr. 143/2000, în mod neîntemeiat, menționând că există și o opinie minoritară care a reținut aspectele pe care și parchetul le-a învederat în motivele de recurs în casație declarat.

A arătat că dispozițiile art. 14 din Legea nr. 143/2000 viza posibilitatea impunității pentru persoana care formulează un denunț fie într-o cauză legată de traficul de droguri de risc sau mare risc, fie cu privire la infracțiunea de deținere fără drept de droguri de risc sau mare risc.

A susținut că în actul de sesizare s-a reținut, în esență, că, fiind depistat pe Aeroportul Internațional „Avram Iancu” din Cluj-Napoca, la data de 18 februarie 2019, intimatul-inculpatul Păcurar Matei a introdus în țară, la punctul de trecere a frontierei, cantitatea de 35,7 grame frunze de coca pe care le și deținea asupra sa. Astfel, s-au reținut în sarcina sa infracțiunile de introducere în țară de droguri de mare risc, prevăzute de art. 3 alin. (2) din Legea nr. 143/2000, în concurs cu infracțiunea de deținere fără drept de droguri de mare risc, prevăzută de art. 4 alin. (2) din Legea nr. 143/2000.

Totodată, a învederat că problema contestată și pusă în discuție în ambele cicluri procesuale devolutive este dacă în prezenta cauză sunt incidente dispozițiile art. 14 din Legea nr. 143/2000.

Din perspectiva parchetului, raportând noțiunea de denunț la dispozițiile art. 290 din Codul de procedură penală, potrivit cărora prin denunț se înțelege încunoștințarea făcută de o persoană despre săvârșirea unei infracțiuni unui organ de urmărire penală, a apreciat că nu sunt incidente aceste dispoziții.

În acest sens, a arătat că fiind depistat cu acele substanțe interzise de către polițistul de frontieră și fiind întrebat despre bagajul pe care îl avea asupra sa, acesta a menționat în acel moment că se află în posesia acelei cantități de coca, fără a preciza însă că acesta cunoaște care este natura substanțelor. De asemenea, a arătat că acesta nu era la primul conflict cu legea penală pe tărâmul Legii nr. 143/2000, cu atât mai mult cu cât venea din Argentina și a învederat faptul că a mai consumat și acolo substanțe de acest gest.

A învederat că din perspectiva parchetului, procesul-verbal întocmit, ca organ de constatare cu trimitere la dispozițiile art. 61 din Codul de procedură penală, de către polițistul de frontieră nu constituie un mijloc de probă și nu putea să includă un autodenunț al intimatului-inculpat Păcurar Matei.

Pe de altă parte, din aceeași perspectivă a analizării îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 14 din Legea nr. 143/2000, a apreciat că acest denunț putea să vizeze săvârșirea infracțiunilor pentru care s-a formulat o dispoziție de trimitere în judecată în participație penală.

A mai arătat că în prezenta cauză sunt săvârșite două infracțiuni cu autor unic, de unde rezultă concluzia că iarăși nu sunt aplicabile dispozițiilor art. 14 din Legea nr. 143/2000. De asemenea, a susținut că sub analiza incidenței art. 14 din Legea nr. 143/2000 reiese faptul că intimatul-inculpat Păcurar Matei ar fi trebuit să formuleze un denunț cu privire la o faptă penală care să constituie infracțiune cu respectarea elementelor de tipicitate cel puțin obiectivă pentru respectivele infracțiuni.

Or, în prezenta cauză, în raport cu cele învederate și reținute în actul de sesizare, a arătat că nu se poate susține acest aspect din moment ce intimatul-inculpatul a negat cunoașterea naturii substanțelor pe care le avea în posesia sa.

A susținut că prevalându-se de pregătirea sa în domeniul artistic, intimatul-inculpat a încercat să inducă în eroare agentul de constatare, invocând faptul că i-ar fi fost necesare în derularea activităților artistice pe care trebuia să le deruleze la Cluj-Napoca.

De asemenea, a arătat că un alt aspect pe care îl are în vedere parchetul în analiza lipsei de incidență a dispozițiilor art. 14 din Legea 143/2000 este faptul că ar fi un non sens să se rețină că intimatul-inculpat s-a autodenunțat și că, pe de altă parte, s-ar fi ajuns la concluzia pe care o are în vedere legiuitorul prin finalul dispoziției de la art. 14 din Legea 143/2000, respectiv că ar fi ajutat și contribuit la identificarea și tragerea la răspundere penală. Astfel, a susținut că în mod cert textul de lege are în vedere situația infracțiunilor în care este vorba de coautorat sau de participare penală, complicitate sau instigare.

În concluzie, pentru aspectele învederate a apreciat că recursul în casație declarat în raport cu dispozițiile art. 448 pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală este întemeiat și a solicitat casarea cu trimitere spre rejudecare a deciziei penale nr. 901/A din data de 29 mai 2024 pronunțată de Curtea de Apel Cluj – Secția penală și de minori, în dosarul nr. 2259/117/2019.

Apărătorul ales al intimatului-inculpat Păcurar Matei, având cuvântul, a solicitat respingerea recursului în casație formulat de Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism - Structura Teritorială Cluj, ca nefondat, în raport cu dispozițiile art. 448 alin. (1) pct. 1) din Codul de procedură penală, cu consecința menținerii deciziei penale nr. 901/A din data de 29 mai 2024 pronunțată de Curtea de Apel Cluj, hotărâre care, în opinia apărării, se bucură de o motivare ireproșabilă.

În ceea ce privește primul argument indicat de parchet în motivele scrise, a solicitat a se observa, din această perspectivă, că dispozițiile de la art. 14 din Legea nr. 143/2000 nu fac trimitere la aplicabilitatea dispozițiilor art. 290 din Codul de procedură penală, astfel se poate concluziona că denunțul despre care vorbește textul din actul normativ special privește un înțeles comun.

Totodată, potrivit dicționarului explicativ, a menționat că denunțul reprezintă încunoștințarea unei autorități cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, iar plecând de la această premisă, respectiv inaplicabilitatea art. 290 din Codul de procedură penală rezultă, din punctul său de vedere, ca și în opinia instanței de control judecătoresc, netemeinicia argumentelor parchetului.

A apreciat că denunțul prevăzut de art. 14 din Legea nr. 143/2000 poate fi adresat și altor autorități publice, în special celor prevăzute de dispozițiile art. 61 din Codul de procedură penală, respectiv autorităților publice care au calitatea de organ de constatare, atunci când există suspiciunea rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni.

A solicitat a se avea în vedere faptul că printre aceste organe de constatare se regăsesc și organele de control, respectiv organele de ordine publică, categorii în care se încadrează și Poliția de Frontieră, instituție în fața căreia intimatul-inculpat Păcurar Matei s-a autodenunțat cu privire la faptele care ulterior i-au fost imputate.

Din această perspectivă, a susținut că parchetul a arătat în cererea de recurs în casație faptul că intimatul-inculpat ar fi denunțat doar parțial faptele care formează obiectul acestui dosar, întrucât nu s-a făcut referire la

introducerea anterioară a respectivelor frunze de coca în țară. A apreciat că argumentul procurorului este total nejustificat, în contextul în care intimatul-înculpat Păcurar Matei a menționat în fața agentului de frontieră că deține respectivele frunze de coca și că ele provin din Argentina, aspect care în mod implicit denotă introducerea în țară a respectivelor frunze. În acest sens, a făcut trimitere la declarația martorului Cușmir Sebastian, care a fost audiat în fața Tribunalului Cluj.

Referitor la acest prim argument, a menționat că nu trebuie omise nici considerentele reținute de instanța de apel în cuprinsul hotărârii atacate la fila 27 în care se arată, în acord cu susținerile apărării, „că acest control realizat în cadrul aeroportului nu a avut un caracter iminent, el fiind efectuat chiar în baza declarației inculpatului”.

În ceea ce privește al doilea argument invocat de parchet, în opoziție cu aceste argumente și în total acord cu cele reținute de Curtea de Apel Cluj prin decizia pronunțată, a considerat că dispozițiile art. 14 din Legea 143/2000 se aplică și în ipoteza unei infracțiuni săvârșite de un autor unic.

Din această perspectivă, a susținut că această cauză de nepedepsire prevăzută la art. 14 din Legea nr. 143/2000 trebuie analizată prin analogie cu cauzele de nepedepsire prevăzute în partea generală a Codului penal, respectiv art. 34 și art. 51 din Codul penal. Astfel, a susținut că acestea din urmă sunt incidente și în cazul în care fapta se comite de către o singură persoană, dar și atunci când fapta se comite sub forma participației penale.

A precizat că este important de arătat că atunci când legiuitorul a avut în vedere aplicarea în mod diferențiat a unui text de lege, acesta a menționat în mod expres. *Per a contrario*, această cauză de nepedepsire, în opinia apărării, ar trebui să opereze indiferent dacă infracțiunea s-a comis sau nu în participație penală.

A solicitat a se avea în vedere concluziile scrise prin care a arătat faptul că ar fi lipsit de echitate, în opinia apărării, a considera altfel, întrucât textul de lege pe care îl are în vedere se referă la facilitatea descoperirii faptei și nu a persoanei, menționând că a făcut această distincție în raport cu dispozițiile art. 15 din același act normativ, sens în care a făcut trimitere și la jurisprudența Curții de Apel Oradea, respectiv la decizia nr. 152/2020.

De asemenea, a învederat că un alt argument invocat de procuror în cererea sa scrisă se referă la faptul că persoana care formulează denunțul trebuie să aibă reprezentarea faptului că fapta sa reprezintă o infracțiune. În opinia apărării, contrar argumentelor parchetului, a apreciat că formularea denunțului făcut potrivit art. 14 din Legea nr. 143/2000 nu presupune ca persoana care formulează această încunoaștințare trebuie să aibă reprezentarea că fapta pe care o denunță întrunește elementele constitutive cumulative de tipicitate a infracțiunii denunțate, atât în ceea ce privește latura obiectivă, cât și latura subiectivă a faptei.

În concluzie, a învederat că aplicarea dispozițiilor art. 14 din Legea nr. 143/2000 presupune exclusiv aducerea la cunoștință a organelor abilitate a acestor fapte în materialitatea lor, fără ca textul de lege să ceară, după cum se poate observa, ca persoanele care fac denunțul să aibă reprezentarea îndeplinirii tuturor condițiilor de tipicitate a faptei.

ÎNALTA CURTE

Asupra recursului în casație, în baza actelor și lucrărilor dosarului, constată următoarele:

I. Prin sentința penală nr. 340 din data de 13.11.2020, pronunțată în dosarul nr. 2259/117/2019, Tribunalul Cluj a hotărât următoarele:

1. În temeiul art. 396 alin. (2) și (10) teza a II-a din C.p.p. rap. la art. 75 alin. (2) lit. b) și art. 76 alin. (1) din C.p., condamnarea inculpatului PĂCURAR Matei – aflat în stare de libertate,

cetățean român, în vârstă de 25 ani, studii superioare, doctorand, necăsătorit, fără copii, fără antecedente penale – la pedeapsa de 3 ani 1 lună și 10 zile închisoare, pentru săvârșirea infracțiunii de trafic internațional de droguri, prev. de art. 3 alin. (2) din Legea nr. 143/2000.

2. În baza art. 66 alin. (1) lit. a), b) și alin. (3) din C.p. rap la art. 3 alin. (2) din Legea nr. 143/2000, s-a interzis inculpatului exercitarea, pe o durata de 1 (unu) an, cu titlu de pedeapsă complementară, a următoarelor drepturi: de a fi ales în autoritățile publice sau în orice alte funcții publice; de a ocupa o funcție care implică exercițiul autorității de stat.

3. În temeiul art. 65 alin. (1) din C.p. rap. la art. 66 alin. (1) lit. a), b) din C.p., s-a interzis inculpatului exercitarea, cu titlu de pedeapsă accesorie a acelorași drepturi a căror exercitare a fost interzisă cu titlu de pedeapsă complementară.

4. În temeiul art. 396 alin. (2) și (10) teza a II-a din C.p.p. rap. la art. 75 alin. (2) lit. b) și art. 76 alin. (1) din C.p., a fost condamnat inculpatul Păcurar Matei la pedeapsa de 3 luni închisoare, pentru săvârșirea infracțiunii de deținere de droguri de mare risc, fără drept, prev. de art. 4 alin. (2) din Legea nr. 143/2000.

5. În baza art. 38 alin. (1) din C.p., s-a constatat că cele două infracțiuni se află în concurs real.

6. Potrivit art. 39 alin. (1) lit. b) din C.p., s-au contopit cele două pedepse de 3 ani 1 lună și 10 zile închisoare, respectiv 3 luni închisoare, aplicând inculpatului pedeapsa cea mai grea de 3 ani 1 lună și 10 zile închisoare la care s-a adăugat sporul obligatoriu de o treime din cealaltă pedeapsă (1 lună închisoare), rezultând în sarcina inculpatului PĂCURAR Matei pedeapsa de 3 ani 2 luni și 10 zile închisoare, în detenție.

7. În conformitate cu art. 45 alin. (1) din C.p. s-a aplicat inculpatului alături de pedeapsa principală rezultantă pedeapsa complementară constând în interdicția drepturilor prev. de art. 66 lit. a), b) din C.p., pe o durată de 1 an, calculată de la data executării sau considerării ca executate a pedepsei principale.

8. Potrivit cu art. 45 alin. (5) din C.p., s-a aplicat inculpatului alături de pedeapsa principală rezultantă pedeapsa accesorie constând în interdicția

drepturilor prev. de art. 66 lit. a), b) din C.p., începând cu data rămânerii definitive a prezentei hotărâri până la data executării sau considerării ca executate a pedepsei principale.

9. În baza art. 112 alin. (1) lit. b) și lit. f) din C.p. și art. 16 alin. (1) din Legea nr. 143/2000, s-a dispus confiscarea specială a cantităților de 29,5 grame, respectiv 5 grame frunze de coca, ridicate și sigilate cu sigiliul MAI 18810, rămase în urma analizelor chimice de laborator, depuse la IGPR – DCJSEO, conform dovezii seria/nr. CJ-DR-900122.

10. În baza art. 398 și art. 274 alin. (1) din C.p.p., a fost obligat inculpatul la plata sumei de 1.300 lei către stat, cu titlu de cheltuieli judiciare (din care 700 lei în cursul urmăririi penale, 200 lei în camera preliminară, iar diferența în etapa judecătii).

II. Împotriva acestei hotărâri au formulat apel Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – D.I.I.C.O.T. – Serviciul Teritorial Cluj și inculpatul Păcurar Matei.

Prin decizia penală nr. 901/A/29.05.2024 pronunțată de Curtea de Apel Cluj – Secția penală și de minori, în dosarul nr. 2259/117/2019, în majoritate:

În baza art. 421 alin. 1 pct. 2 lit. a) din Codul de procedură penală, au fost admise apelurile declarate în cauză de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Serviciul Teritorial Cluj și inculpatul Păcurar Matei împotriva sentinței penale nr. 340/2020, pronunțată de Tribunalul Cluj la data de 13.11.2020 în dosar nr. 2259/117/2019,.

A fost desființată hotărârea apelată în parte, sub aspectul soluției de condamnare a inculpatului la pedeapsa închisorii și, rejudecând cauza:

A fost înlăturată aplicabilitatea în cauză a prevederilor art. 396 alin. 10 din Codul de procedură penală.

În temeiul art. 396 alin. 1 și 6 C.proc.pen. cu ref. la art. 16 alin. 1 lit. h) C.proc.pen. și art. 14 din Legea nr. 143/2000, a fost încetat procesul penal față de inculpatul Păcurar Matei (aflat în stare de libertate,

cetățean român, în vârstă de 25 ani, studii superioare, doctorand, necăsătorit, fără copii, fără antecedente penale), sub aspectul comiterii infracțiunilor de introducere în țară de droguri de mare risc (trafic internațional de droguri), prev. de art. 3 alin. (2) din Legea nr. 143/2000, și deținere de droguri de mare risc, fără drept, prev. de art. 4 alin. (2) din Legea nr. 143/2000, ca urmare a reținerii cauzei speciale de nepedepsire.

Au fost menținute dispozițiile sentinței penale apelate care nu contravin prezentei.

În baza art. 275 alin. 3 C.proc.pen., cheltuielile judiciare ocazionate de soluționarea apelurilor declarate în cauză au rămas în sarcina statului.

Opinia separată a doamnei judecător Simina Corlățeanu a fost în sensul că inculpatul nu poate beneficia de cauza de nepedepsire.

III. Împotriva deciziei penale nr. 901/A/29.05.2024 pronunțată de Curtea de Apel Cluj – Secția penală și de minori, în dosarul nr. 2259/117/2019, a declarat recurs în casație Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Teritorială Cluj, la data de 01.07.2024, prin Serviciul Registratură (fila nr. 1 din dosarul de recurs în casație al instanței de apel).

Prin cererea formulată, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Teritorială Cluj a invocat cazul de casare prevăzut de **art. 438 alin. (1) pct. 8 Cod procedură penală**, prin prisma căruia a arătat faptul că în mod greșit s-a dispus încetarea procesului penal ca urmare a reținerii cauzei de nepedepsire prevăzute de art. 14 din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri, sub aspectul comiterii infracțiunilor de introducere în țară de droguri de mare risc (trafic internațional de droguri), prev. de art. 3 alin. (2) din Legea nr. 143/2000, și deținere de droguri de mare risc, fără drept, prev. de art. 4 alin. (2) din Legea nr. 143/2000.

În acest sens, s-a arătat, contrar celor reținute de instanța de apel, că nu poate fi reținută cauza specială de nepedepsire în beneficiul inculpatului având în vedere următoarele considerente, dintre care o parte sunt reținute în opinia separată din decizia atacată:

1. Sub un prim aspect, a arătat că este necesară denunțarea unei persoane. Potrivit art. 290 Cod procedură penală, prin denunț se înțelege încunoștințarea făcută de o persoană despre săvârșirea unei infracțiuni. Textul se regăsește în secțiunea I a capitolului II din Titlul I al Părții Speciale, capitol intitulat *Sesizarea organelor de urmărire penală*.

S-a apreciat astfel că se desprinde concluzia că încunoștințarea la care se referă art. 290 Cod procedură penală trebuie făcută către un organ de urmărire penală, iar nu către orice autoritate publică.

În același sens, în practica judiciară s-a decis constant că o sesizare (ex. plângere prealabilă, plângere contra soluțiilor de neurmărire sau netrimitere în judecată) se consideră făcută în termen doar dacă ea a fost adresată unui organ de urmărire penală, chiar necompetent, care va lua măsuri de trimitere la organul competent.

În schimb, sesizarea adresată unei alte autorități (Administrației Prezidențiale, Parlamentului, Guvernului etc.) nu se consideră valabilă, astfel că ea nu va produce efectele legale, mai exact nu va putea duce la învestirea organului judiciar.

În cazul de față, inculpatul Păcurar Matei nu a adus activitatea sa infracțională la cunoștința vreunui organ judiciar, ci doar la cunoștința polițistului de frontieră, după ce a fost întrebat dacă are de declarat ceva.

Mai mult, inculpatul a declarat doar că deține în bagaj niște frunze de coca, fără a face vreo referire la introducerea anterioară a acestora în țară.

Cu alte cuvinte, inculpatul a adus la cunoștința polițistului de frontieră doar parțial faptele comise și pentru care ulterior s-a dispus sesizarea organelor de urmărire penală și mai apoi trimiterea în judecată.

În legătură cu necesitatea denunțării, a apreciat că aceasta trebuie să se facă din inițiativa denunțătorului, independent de orice interpelare, iar nu ca urmare a unei solicitări sau întrebări adresate acestuia de autorități.

2. În al doilea rând, a apreciat că este necesar ca denunțul persoanei să privească participarea sa la comiterea infracțiunii.

Prin urmare, se desprinde concluzia că, pentru a beneficia de cauza specială de nepedepsire, este necesară comiterea faptei de mai multe persoane, în participație, în acest sens fiind și opinia separată din cuprinsul hotărârii.

3. În al treilea rând, parchetul a considerat că este necesar ca denunțul persoanei să privească participarea sa la comiterea infracțiunii. Cu alte cuvinte, persoana care formulează denunțul trebuie să aibă reprezentarea faptului că fapta sa constituie infracțiune, având toate trăsăturile generale specifice.

Cum inculpatul a avut o poziție constantă, în sensul că nu a cunoscut faptul că frunzele de coca sunt încadrate în categoria drogurilor de mare risc și că le-ar fi introdus în țară în scop artistic, iar nu în scop de consum, nu se poate susține că acesta ar fi denunțat comiterea vreunei infracțiuni de către sine, ci, cel mult, a unei fapte fără relevanță penală.

Necesitatea ca fapta denunțată să fie infracțiune se desprinde din cerința textului ca, urmare a denunțului, să fie facilitată identificarea și tragerea la răspundere penală a autorului sau a celorlalți participanți.

În mod evident, nu se poate facilita tragerea la răspundere penală a unei persoane care a comis și denunțat fapte fără relevanță penală.

4. Și sub un ultim aspect, Ministerul Public a solicitat să se aibă în vedere că urmare a denunțului formulat, este necesară contribuția denunțătorului la identificarea și tragerea la răspundere penală a autorului sau a celorlalți participanți.

Interpretarea instanței de apel, în sensul că textul poate fi aplicat autorului care se autodenunță nu poate fi acceptată, din două considerente.

Primul este acela că, dacă urmare a denunțului, autorul beneficiază de o cauză de nepedepsire, în mod evident acesta nu contribuie la tragerea sa la răspundere penală.

Al doilea argument este legat de situația participanților (instigator sau complice). Astfel, dacă autorul se autodenunță, beneficiază de cauza de nepedepsire. În schimb, dacă instigatorul sau complicele se autodenunță, acesta nu beneficiază de cauza de nepedepsire, căci denunțul său nu se referă și, consecutiv, nu poate avea vreo finalitate în privința celorlalți participanți.

De altfel, dacă legiuitorul ar fi urmărit să acorde impunitate persoanei care a comis una dintre infracțiunile prevăzute la art. 2-9 din Legea nr. 143/2000 și care se autodenunță, partea finală a textului nu-și mai avea nicio rațiune, condiția contribuției la tragerea la răspundere penală a oricărei persoane fiind superflua.

Or, finalitatea denunțului formulat (contribuția la tragerea la răspundere penală a autorului sau celorlalți participanți) este chintesența cauzei de nepedepsire și singura rațiune pentru care ea există.

În consecință, a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii recurate și trimiterea cauzei spre rejudecare Curții de Apel Cluj.

Cauza a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 29.07.2024 sub nr. 2259/117/2019, fiind repartizată aleatoriu, cu prim termen de judecată pentru examinarea admisibilității în principiu la data de 16.10.2024.

La data de 15.10.2024 a fost depus la dosarul cauzei raportul întocmit de magistratul-asistent raportor, acesta apreciind că cererea de recurs în casație îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 434-438 Cod procedură penală.

IV. Prin încheierea din 16.10.2024 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția Penală, în dosarul nr. 2259/117/2019 fost admisă în principiu cererea de recurs în casație formulată de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Teritorială Cluj împotriva deciziei penale nr. 901/A/29.05.2024 pronunțată de Curtea de Apel Cluj – Secția penală și de minori, în dosarul nr. 2259/117/2019.

În esență, s-a reținut că cererea de recurs în casație îndeplinește condițiile prevăzute la art. 434-438 Cod procedură penală.

V. ***Examinând recursul în casație declarat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Teritorială Cluj prin prisma criticilor circumscrise cazului de casare prevăzut de art. 438 alin. (1) pct. 8 Cod procedură penală***, în limitele prevăzute de art. 442 alin. (1) și (2) Cod procedură penală, astfel cum au fost stabilite prin încheierea de admitere în principiu din 16.10.2024, Înalta Curte apreciază că acesta este nefondat, pentru următoarele considerente:

Recursul în casație este o cale extraordinară de atac prin intermediul căreia Înalta Curte de Casație și Justiție verifică conformitatea hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile, în cazurile și condițiile expres prevăzute de lege, având ca scop îndreptarea erorilor de drept comise de curțile de apel și Înalta Curte de Casație și Justiție, ca instanțe de apel.

Instanța supremă, fiind investită cu judecarea recursului în casație, verifică exclusiv legalitatea hotărârii atacate. Efectuând acest control, instanța de recurs în casație pornește de la situația de fapt stabilită cu autoritate de lucru judecat de instanța de apel.

Motivul de casare invocat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Teritorială Cluj s-a întemeiat pe dispozițiile art. 438 alin. (1) pct. 8 Cod procedură penală (*în mod greșit s-a dispus încetarea procesului penal*).

Din perspectiva acestui caz de casare, devin incidente două ipoteze distincte și anume: fie soluția de încetare nu trebuia dispusă, întrucât temeiul prevăzut de art. 16 alin. (1) lit. e)-j) Cod procedură penală nu a existat, fie soluția de încetare a procesului penal se întemeiază pe un alt temei decât cel reținut.

În speță, situându-se în prima dintre cele două ipoteze anterior menționate, cazul concret de împiedicare a exercitării acțiunii penale, valorificat de către instanța de apel și invocat de Ministerul Public este cel prevăzut de art.

16 alin. (1) lit. h) Cod procedură penală, respectiv reținerea cauzei speciale de nepedepsire prevăzută de art. 14 din Legea nr. 143/2000.

În esență, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Teritorială Cluj invocă faptul că instanța de apel, în mod greșit, a reținut cauza specială de nepedepsire prevăzută de art. 14 din Legea nr. 143/2000 și a dispus încetarea procesului penal față de inculpatul Păcurar Matei.

Examinând critica parchetului, Înalta Curte reține că inculpatul Păcurar Matei a fost trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunilor de introducere în țară, fără drept, de droguri de mare risc, prev. art. 3 alin. (2) din Legea nr. 143/2000, și deținere de droguri de mare risc fără drept, prev. art. 4 alin. (2) din Legea nr. 143/2000, cu aplic. art. 38 alin. (1) din Codul penal.

Ca situație de fapt, instanța de apel a reținut că în data de 18.02.2019, inculpatul Păcurar Matei, călătorind cu avionul pe ruta Argentina – România, a introdus în România prin punctul de trecere al frontiere de stat din cadrul Aeroportului Internațional Avram Iancu din Cluj-Napoca, fără drept, cantitatea de 35,7 grame frunze de coca, iar apoi a deținut fără drept pentru consum propriu, aceeași cantitate de frunze de coca, până în momentul ridicării de către organele poliției de frontieră.

Deși instanța de apel a apreciat că această activitate realizează tipicitatea obiectivă și subiectivă a infracțiunilor anterior menționate, a reținut că inculpatul, cunoscând caracterul ilicit al substanțelor transportate și introduse în țară, ulterior comiterii infracțiunilor amintite și anterior începerii urmăririi penale în cauză, a denunțat autorităților de frontieră comiterea acestora infracțiuni, în contextul în care din proprie inițiativă a relatat că deține în bagajul de călătorie substanțe psihotrope – frunze de coca, motiv pentru care a reținut în favoarea acestuia cauza specială de nepedepsire prevăzută de art. 14 din Legea nr. 143/2000.

Potrivit art. 14 din Legea nr. 143/2000: *Nu se pedepsește persoana care a comis una dintre infracțiunile prevăzute la art. 2-9 și care, mai înainte de a fi începută urmărirea penală, denunță autorităților participarea sa la comiterea infracțiunii, contribuind astfel la identificarea și tragerea la răspundere penală a autorului sau a celorlalți participanți.*

Prealabil, Înalta Curte constată că pentru a fi aplicabilă cauza de nepedepsire reglementată în art. 14 din Legea nr. 143/2000 este necesară comiterea de către o persoană a infracțiunilor enumerate limitativ de lege, respectiv una dintre infracțiunile prevăzute la art. 2-9 din Legea nr. 143/2000.

Această condiție este îndeplinită în cauza de față, inculpatul Păcurar Matei fiind trimis în judecată sub aspectul comiterii infracțiunilor de introducere în țară de droguri de mare risc (trafic internațional de droguri), prev. de art. 3 alin. (2) din Legea nr. 143/2000, și deținere de droguri de mare risc, fără drept, prev. de art. 4 alin. (2) din Legea nr. 143/2000.

De asemenea, Înalta Curte reține că, pentru a beneficia de cauza de nepedepsire, persoana trebuie să denunțe activitatea sa infracțională autorităților, mai înainte de a fi începută urmărirea penală.

În cauză, inculpatul a denunțat săvârșirea infracțiunilor pentru care a fost trimis în judecată unui agent de poliție de frontieră, organ care are atribuții de

constatare a infracțiunilor, potrivit art. 21 alin. lit. u) din O.U.G. nr. 104/2001 privind organizarea și funcționarea Poliției de Frontieră Române, și care se circumscrie noțiunii de „autorități” la care face referire art. 14 din Legea nr. 143/2000. În raport cu aceste considerații, nu poate fi primită critica parchetului, în sensul că denunțul la care face referire cauza de nepedepsire poate fi făcut doar în fața unui organ de urmărire penală.

De asemenea, se constată că denunțul a fost efectuat mai înainte ca faptele să fi fost descoperite ori să fi existat suspiciuni sau indicii concrete privind săvârșirea acestora de către inculpat. Prin urmare, aducerea la cunoștința autorităților a săvârșirii celor două infracțiuni de trafic internațional de droguri și deținere de droguri de mare risc, s-a realizat mai înainte de începerea urmăririi penale.

Mai apoi, denunțarea trebuie să fie una completă, vizând întreaga activitate infracțională ce poate intra sub incidența normei de incriminare, nefiind suficientă denunțarea parțială, cu privire doar la o parte din activitatea infracțională derulată, cum ar fi denunțarea doar a unui sau unora dintre actele materiale comise sau denunțarea doar a anumitor modalități de săvârșire, cu ascunderea altora. Aceasta întrucât în ipoteza unei infracțiuni unice nu se pot adopta soluții procesuale diferite, cum ar fi încetarea procesului penal în raport cu unele acte materiale și condamnare sau achitare în raport de altele.

Examinând această cerință, Înalta Curte constată că este îndeplinită, inculpatul afirmând, ulterior interpelării de către agentul de poliție de frontieră, că are în bagaj niște frunze de coca pe care le-a achiziționat din Argentina, informații suficiente pe baza cărora să se aprecieze că această activitate intră în sfera normei de incriminare. Așadar, nu se poate aprecia, astfel cum susține parchetul, că inculpatul a adus la cunoștința polițistului de frontieră doar parțial faptele comise.

Cât privește argumentul procurorului referitor la necesitatea ca autodenunțarea să se facă din inițiativa denunțatorului, independent de orice interpelare, iar nu ca urmare a unei solicitări sau întrebări adresate acestuia de autorități, Înalta Curte apreciază că argumentul este doar în parte corect, în sensul că, într-adevăr, este necesar ca denunțarea să nu fie făcută cu ocazia efectuării unor acte de procedură ce au ca scop tocmai constatarea unor infracțiuni sau descoperirea unor probe (*exempli gratia*, constatarea unei infracțiuni flagrante ca urmare a unor informații de care dispuneau organele judiciare, efectuarea unor percheziții domiciliare) sau, în general, în situația în care efectuarea unui control din partea autorităților cu atribuții în acest sens este iminentă.

Nimic nu împiedică, însă, reținerea cauzei de nepedepsire în situația în care descoperirea faptei de către organele cu atribuții de constatare a infracțiunilor sau strângere a probelor în procesul penal nu este iminentă, neexistând date cu privire la săvârșirea infracțiunii care este adusă la cunoștința autorităților de persoana în cauză, în mod liber. Cu alte cuvinte, rațiunea pentru care cauza de nepedepsire se poate aplica prin analogie *in bonam partem* și în situația autodenunțului este aceea de a încuraja persoanele care au comis infracțiuni prevăzute de Legea nr. 143/2000 să le aducă la cunoștința autorităților și să renunțe la a mai desfășura activitatea infracțională (similar

desistării din materia tentativei), iar nu de a evita descoperirea acestor infracțiuni la un moment la care aceasta este inevitabilă sau foarte probabilă, independent de orice atitudine de căință activă, unica ce poate fi valorizată prin reținerea cauzei de nepedepsire.

Astfel cum a reținut și instanța de apel, controlul realizat de agentul de poliție de frontieră nu era unul impus de lege și nici nu avea caracter iminent, cum, de exemplu, are în cazul efectuării unei percheziții domiciliare sau corporale, când persoanei percheziționate i se solicită, înainte de începerea percheziției, predarea de bunăvoie a persoanelor sau obiectelor căutate.

Este de necontestat că acel control efectuat de polițistul de frontieră a avut la bază declarația inculpatului, în condițiile în care controlul la frontieră nu este unul obligatoriu, realizându-se aleatoriu sau atunci când există suspiciuni privind încălcarea regimului juridic al frontierei de stat. În acest sens, Înalta Curte observă, astfel cum a reținut și instanța de apel, că inculpatul a tranzitat mai multe state, zborul fiind unul cu escală, iar drogurile nu au fost descoperite la trecerea frontierelor altor state.

Prin urmare, Înalta Curte conchide sub acest aspect, că efectuarea controlului de către polițistul de frontieră a avut un caracter aleatoriu, nefiind determinat de existența vreunei dispoziții legale, care impunea efectuarea unui control obligatoriu, și nici de existența vreunei suspiciuni privind deținerea unor bunuri sau substanțe interzise.

Practic, intervenirea cauzei de nepedepsire a fost generată de o situație excepțională și particulară, în sensul în care, încă de la debutul controlului vamal, inculpatul a adus la cunoștință funcționarului public deținerea unor frunze de coca.

În schimb, această interpretare nu poate fi invocată în cazul în care este iminentă descoperirea unor bunuri sau substanțe interzise de lege.

Nefondată este și critica vizând faptul că persoana care formulează denunțul trebuie să aibă reprezentarea faptului că fapta sa constituie infracțiune, având toate trăsăturile specifice.

Astfel cum anterior s-a precizat, inculpatul a declarat polițistului de frontieră, faptul că are în bagaj niște frunze de coca pe care le-a achiziționat din Argentina, susțineri în raport cu care Înalta Curte apreciază că acesta a denunțat comiterea infracțiunilor de deținere de droguri de mare risc, fără drept, prevăzută de art. 4 alin. (2) din Legea nr. 143/2000 și introducerea în țară de droguri de mare risc (trafic internațional de droguri), prevăzută de art. 3 alin. (2) din Legea nr. 143/2000.

Concluzionând, Înalta Curte constată că instanța de apel, în mod corect, a reținut în favoarea inculpatului Păcurar Matei cauza specială de nepedepsire prevăzută de art. 14 din Legea nr. 143/2000, în ceea ce privește comiterea ambelor infracțiuni pentru care s-a dispus trimiterea în judecată, respectiv introducerea în țară de droguri de mare risc (trafic internațional de droguri), prevăzută de art. 3 alin. (2) din Legea nr. 143/2000, și deținere de droguri de mare risc, fără drept, prevăzută de art. 4 alin. (2) din Legea nr. 143/2000.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 448 alin. (1) pct. 1 Cod procedură penală, Înalta Curte de Casație și Justiție va respinge, ca nefondat, recursul în casație formulat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și

Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Teritorială Cluj împotriva deciziei penale nr. 901/A din data de 29 mai 2024 pronunțată de Curtea de Apel Cluj – Secția penală și de minori, în dosarul nr. 2259/117/2019.

În temeiul art. 275 alin. (3) Cod procedură penală, cheltuielile ocazionate de soluționarea recursului în casație formulat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Teritorială Cluj rămân în sarcina statului.

Potrivit art. 275 alin. (6) Cod procedură penală, onorariul parțial cuvenit apărătorului desemnat din oficiu pentru intimatul-inculpat Păcurar Matei, în cuantum de 180 lei, va rămâne în sarcina statului.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
D E C I D E:**

Respinge, ca nefondat, recursul în casație formulat de **Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Teritorială Cluj** împotriva deciziei penale nr. 901/A din data de 29 mai 2024 pronunțată de Curtea de Apel Cluj – Secția penală și de minori, în dosarul nr. 2259/117/2019.

Cheltuielile ocazionate de soluționarea recursului în casație formulat de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism – Structura Teritorială Cluj rămân în sarcina statului.

Onorariul cuvenit apărătorului desemnat din oficiu pentru intimatul-inculpat Păcurar Matei, în cuantum de 180 lei, rămâne în sarcina statului.

Definitivă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 13 noiembrie 2024.

PREȘEDINTE
Ana Hermina Iancu

JUDECĂTOR
Elena Barbu

JUDECĂTOR
Mihail Udriou

MAGISTRAT ASISTENT
Viorel-Valentin Sîrbu

GREFIER
Adelina-Daniela Alexandru